

[Enggaard.]

fattelse i hver enkelt sag anlægges et konkret skøn over udgiftens nødvendighed, målt i forhold til andre udgifter og ønsker om nye opgavers løsning.

På den måde blev debatten om spareplanen nyttig som en forløber for den senere drøftelse om regeringens redegørelse om perspektivplanlægningen. Denne nyttige bog bør efter venstres opfattelse være et centralt led i fremtidige drøftelser om offentlig udgiftspolitik. Perspektiverne i planlægningen i form af vældig øget forbrug i den offentlige sektor af personale, kapital og andre ressourcer må give anledning til én eneste helt sikker konklusion, nemlig den, at man søger sådanne ændringer indført i den fremtidige udvikling, at perspektivplanens forudsigelser simpelt hen aldrig bliver realiseret.

Dette kræver af folketinget og af andre besluttende organer såsom kommunerne, at man prioriterer opgaverne efter nødvendighed. Det betyder også, at normer og standard for en række offentlige ydelser må nyvurderes ud fra en større sammenhæng, og at en del forventninger om tidsfølgen for forskellige fremskridt utvivlsomt må skuffes, ganske enkelt fordi vi ikke har råd til at realisere alt på samme tid.

Jeg finder, det er interessant at bemærke, at denne hårde nødvendighed ikke alene er en dansk foreteelse. I f. eks. Sverige må man tilsvarende rebe sejlene i denne tid og acceptere en langsomme takt for fremskridtene for en årrække, end man ellers havde tænkt sig. Jeg tror, befolkningen inderst inde er vældig godt klar over denne sammenhæng. Der forlanges af dette folketing, at det i den politiske debat har mod til at fortælle vælgerne, at den enkelte interessegruppes ønsker må passes ind i den større helhed. Den kommende drøftelse i det nye udvalg om perspektivplanlægningen bør tjene til at forøge folketingets kendskab til sammenhængen og mulighederne for at ændre den fremtidige udvikling i en gunstigere retning end den, der er forudsagt.

Befolkningens opmærksomhed i dette spørgsmål vil nok i meget høj grad være knyttet til hele betalingssiden af fremtidsbilledet. Forudsigelsen om, at man skulle nå dertil, at ca. 58 pct. af alle indkomster

skulle gå gennem de offentlige kasser, er efter venstres mening uacceptabel. Udviklingen må nødvendigvis præges af, at der stilles relativt større ressourcer til rådighed for erhvervenes produktion, som jo til syvende og sidst skal betale for de fremskridt, vi ønsker i fremtiden.

En meget væsentlig del af den offentlige service er kanaliseret og initieret gennem kommuner og amter. Denne vigtige side af samfundslivet må derfor nødvendigvis koordineres med den øvrige offentlige sektor, sådan at det økonomiske forløb bliver parallelt. Der må findes veje ved forhandling mellem staten og kommunerne, så disse to faktorer trækker på samme hammel for at gavne den økonomiske udvikling. Der er jo i realiteten ikke nogen modsætning mellem staten og den kommunale sektor, selv om man undertiden af den offentlige debat kan få det indtryk. I en reformtid, hvor en ændret kommuneinddeling giver problemer i sig selv, har folketinget pålagt kommunerne en række andre omlægninger som følge af en ny opgave- og byrdefordeling. Denne fordeling er knap færdig, men også her behøver vi et godt samarbejde mellem stat, kommuner og amter, ligesom vi fortsat har brug for, at der også imellem kommuner og amtskommuner kan ske en opgavefordeling ved et godt samarbejde, så det smidigste og enkleste administrative system kan skabes til gavn for befolkningen. Der bør være kortest mulig afstand mellem borgeren og den offentlige forvaltning, således at folkestyret finder sin mening ved en forståelse af befolkningens ønsker og af de muligheder, som er givet den kommunale myndighed for at opfylde dem.

Det er efter venstres opfattelse en meget væsentlig del af byrdefordelingen mellem staten på den ene side og kommuner og amtskommuner på den anden, at det hidtidige refusionssystem erstattes af tilskud efter objektive kriterier, også på en række andre områder end vejenes, hvor det netop er vedtaget. Jeg tror, at en overgang til dette system vil bidrage væsentligt til at øge kommunernes selvstyre og derigennem det ansvar, der er knyttet til de kommunale afgørelser. Det ville være synd, hvis rækkevidden af dette systemskifte i forholdet mellem staten og kommunerne skulle fortone